

מונחי הכלים והתבשילים

א. כירה וכלי כירה

entaschen (התנור) גרוף את הפירה	Herd פירה, פירים
קסום -- כסה את שארית האש באפר	שתח הפירה - בו מכניסים עצים
Feuerzange מלקטים	פי הפירה - דרך בו גורפים את הכירה
Blasebalg ספוח	לוח הפירה Herdplatte
Fächer מניף - ללכות בו את האש	בית שפיתה - מקום בו ישפתו את
Dreifuss תצובה	הקדרות
Kohlenschaufel יעה	זוכת הפירה Kessel
Rost אסקלה	תנור Ofen
Feuerstoss מדורה	תנור מסלול tragbarer Ofen
Bratspiess שפור	מנזן Mankal
Brotschaufel סידה	ערוך עצים Holz anrichten
רה לרה aus dem Ofen heben	הצת (בנפרוד), הקער, הקלק anzünden
נחלת (לוחשת, עוממת, כבה, בוערת)	הסק, הקער einheizen
פחם (פחמים) כבה	הסקה, הסק Heizung
Steinkohlen פחמי-אבן	האמו (אש בעצים)
רמץ - אפר הם	דיר עצים Holzkammer
אפר Asche	גוריי-עצים Holzscheite
Kamin, Schornstein מעשנה	שקבים, קיסמין Holzspäne
Schornsteinfeger פית, דשן	לבה anfachen
Schornsteinfeger פית, דשן	חתה (כאש) schueren
Brannngeruch סרי, קרח - משאר	שפות את הקדרה anrichten

ב. בשול וכלי בשול

aufsieden הרמת, רפת	מטבה, בית-תבשיל Kueche
braten צלה	מבה, טבחת Koch, Köchin
Braten צלי	מבשל, מבשלת Koch, Köchin
Braten (am Spiess) צלי-אש	רקחת, רקחת Konditor, Konditorin
Braten (צלי-קדרה) צלי-קדרה	מגרת Reibeisen
rörsten קלה	כסק, גרזר (במגרת) kleireinben
קלום-יצק מים רותחים על קמה או	בשל kochen
abbruetten בעק	טיגן schmorren, braten

Krug	כַּד	הִלַּט (חלטים) - האלקעס
Kanne	קוּמְקוּם	מְלוּז-נוצת-עוף או שערות בהמה
דִּד־הִקוּמְקוּם, זְרִבּוּבִית		ברותחין abbruehen
Krug	קִיחון	מְבוּש mariniieren
Krueglein	פֶּדִי, פֶּבִּין	שְׂפּוּעַ (שפע הנזיר, שפעה הקדרה)
Henkel	אֵזֶן	überlaufen auslaufen
Krug	קֶנְקֶן-כַּד גדול למשקין	דְּלִי Eimer
Flasche	בְּקִבּוּק	חֵבִית Fass
Tiegel, Sloy	צִנְצֻנָּת	מִלָּא, דְּלָה, שְׂאוּב
אֲנְטֶל-כֵּלִי לטילת-ידיים		עֲרֵה, הָרִיק, יָצַק, שְׂפָדָה, שְׂפָה
Samovar	מִתָּם	מְשַׁאֲבָה Pumpe
צְלוּחִית - כֵּלִי לרפואות או לבשמים		עֵבִיט (של שופכין), Ausgusseimer
Fläschchen		Spuelichteimer
גְּנִית-כֵּלִי נחושת גדול לכבוס, פיילי		שׂוּפְכִין, שְׂפָכִין, שְׂפָכִין
Waschwanne		חֶמֶן-המאכלים הטמונים לכבוד שבת
מִכְתָּשׁ (גדול), מִכְתָּשֶׁת (קטנה), מְדוּכָה		כֶּמֶן, הַטְּמֵן את החמין
Moerser (גדולה)		מִים רוֹתְחִים, חֶמֶם, צוּנְגִים, פּוֹשְׂרִים
מְדוּךְ (גדול) עלי Stoesel		siedendes, warmes, kaltes, laues
zerstoessen	פְּתוּשׁ - הוֹךְ במכתשת	Wasser
בָּלוּל - ערב קמח במים		חֶמֶם, חֶמֶם Wärmer
בְּלִילָה		מְסַנֶּנֶת (= מְסַנֶּנֶת) Seiher
גְּבֵל, גְּבֵל - החילת לישה		סֶגֶן seiher
Knetter	גְּבֵל	קוּפִיץ Hackmesser
kneten	לוּשׁ	צְרִצּוֹר-כַּד של חרס שיש בו מסננת
Kneten	לִישָׁה	של חרס בפיו או סמוך לפיו
עֶסָה - שם עצם למה שאדם לש בכת אחת		מְפִי, טְפִיזת-בִּקְבוּק שפיו עשוי למפמף
גְּצֵק - שם החמר Teig		קִיר - של מתכת Topf
גְּלָגֶל - עסה בקמח בסוף הלישה -		סִיר המעלות (ביאליק) Speisträger
rollen, walken		מְקוּד (ביאליק) גלגל לנקד מצות
קֶטֶף, קֶטֶף - משיחתי-העסה במים, כשמן		קְדֵרָה - של חרס Torf
או במי-ביצים		אֶלְפֶס, אֶלְפֶס, אֶלְפֶס Casserole
עֲרֻבָה, מְשַׁאֲרֶת Bactrog		מְשַׁרֶת, מְשַׁרֶת Pfanne
מְקַרְצֶת - חתיכה של בצק שנקרצה מן		מִחְבֵּת (צפה) Bratpfane
העסה Teigstück		מְרַחֶשֶׁת (עמוקה) Bratpfane

חֲלָה (חלות) - לחם לבן, ביהוד של שבת	Bäckerspatel - סכין של נחתומין
סֵלֶת (Brösel) Feinmehl, Griess	שאור {
feirsieben, Feinmehl sieben, סֵלֶת	Sauerteig { מחמצת
Gries bereiten	תפוח
backen אָפֶה	לְמוֹשׁ - משוח הבצק במים קרים
Bäcker אופֶה	Abschrecken
Bäckerei בֵּית מֵאָפֶה	בָּצֵק הַחֹרֵשׁ - בצק שנתקשה
Brötchen לְחֻמְנִית, גְּלוֹסְקָא	הַכְּסִיפוֹ פְּנִי - הַבָּצֵק
מָצָה - של פסח	מַעְרוֹדֵץ, Walkerholz
עוֹנָה קוֹכֵעַן	עָרוֹד (בצק) walkern
כַּעֲדָּ בִּינְעֵל	דֶּרֶךְ, טַבֵּל־עָרוֹכָה, דֶּרֶךְ שֶׁל נְחַתוֹמִין
Kipfel, Höruchen שְׁהָרוֹן	Walkerbrett
רְקִיק - קיבעל	קָרְמוֹ פְּנֵי הַלֶּחֶם
רְבוּדָּ - הרבד (מנן בשמן רותח)	רָדָה (פת) Aus d. Ofen heben
חֶרוֹדָּ - הסיר את השערות באש	קָרוֹם הַלֶּחֶם
הַבְּהָב - העביר עוף או פירות באש	נָפֶה (לקמה) Sieb {
כְּתַר בְּשָׂר (לנתחים) kleinschneiden	בְּכָרָה (לנרעיני-דגן)
שָׂרָה - בשר במים	נָפֶה {
מְלוּחַ Salzen	סִבּוֹר {
מְלִיחָה Salzen	סִבּוֹר {
מְכַבֵּר מְלִיחָה; מסרנ. סרדה, סלי של	סִבּוֹר {
מְלִיחָה -- כלי למליחת בשר	סִבּוֹר {
שָׂחֹק מְלַח, Salz mahlen,	סִבּוֹר {
שָׂרָה - של בשר במים כדון	סִבּוֹר {
כְּלִי-שָׂרָה	סִבּוֹר {
צִיר - של בשר היוצא אחריו המליחה	סִבּוֹר {
צְמוֹת - הצמתת בשר בחומץ	סִבּוֹר {
מְתַל - מים היוצאים מן הפרות	סִבּוֹר {
עֵסִים - מהל פרות מרוקת, מתוקן בסוכר	סִבּוֹר {
Fruchtsaft	סִבּוֹר {
מְשָׂרָה שֶׁל פְּרוֹת Konfitur, Schervet	סִבּוֹר {
נִפְץ הַמְלַח מֵעַל הַבְּשָׂר Abschütteln	סִבּוֹר {
	Brotkumen, Brotbrocken, { פְּרוֹרִים
	Krumen { פְּתִים

עֲרַב, קָרַט, חָנַט, פָּחוּשׁ
 קָפָה - (ביאליק) הסָה, הוֹרַמָה מֵעַל פְּנֵי
 הַחֲבֵשִׁיל בְּשַׁעַת כְּשׁוּלָה.
 סָקָפָה (ביאליק) הִכָּה הַמְסִירָה אֶת הַוַּהֲלָה
 מֵעַל פְּנֵי חֲבֵשִׁיל.
 פָּרָרָה - כָּה גְדוּלָה.
 קָפִי קָפִי - (ביאליק) זִוְהַמַּת הַחֲבֵשִׁיל הַצֵּמֶה
 לַמַּעֲלָה בְּשַׁעַת רֵתִיחָה.
 בְּזוּק (מֵלַח אוֹ חוֹל)
 מְסוּקָה, מוּזָה
 בּוּל (שֶׁל מֵלַח) Salzklumpen

Abspülung { תְּדַחַת (הַבְּשֵׁר)
 תְּדַחַת (הַכְּלִים)
 תְּדַחַת (הַרְצַפָּה)
 שְׂטַף כְּלִים
 שֶׁל חֶלֶב, חוֹלֵב milehding
 שֶׁל בָּשָׂר fleischding
 כְּתָמִי - פֶּאֲרוּעַ
 לְתוֹת - נִתּוֹן חֲטִים אוֹ שְׁעוּרִים כַּמִּים
 לְשֵׁם עֲשִׂיַת גְּרִיסִין
 קֶלֶת - סֵל לְפִדוּת Fruchtkorb

ג. תבשילים ומאכלים

פְּתִיתִים-קוֹסְקוֹ, פֶּאֲרַפֵּעַל
 חֲמִיצָה כֹּאֲרֶשֶׁמֶשׁ
 חֲבִיץ, חֲבִיצָה Pudding, טֵייגֶאֶכֶץ
 בִּיצָה שְׁלוּקָה, מְגַלְגֶּלֶת (קֶשֶׁה, רַכָּה) טְרוּפָה
 חֶלְמוֹן Eidotter
 חֶלְבוֹן Eiweiss
 קֶצִיפָה-קֶצֶף עֲשׂוּי מֵחֶלְמוֹן בְּצִים-Eiweiss-
 schnee, Schaum
 כְּבָשִׁים - יֶרְקוֹת כְּבוּשִׁים-Gemüsekon-
 serven
 רְמוּצָה - יֶרְקוֹת אוֹ פִירוֹת קְלוּיִים בְּרַמֶץ
 דְּבֶשֶׁן - הַאֲנִיג־לֶעֱקֶאָד Honigkuchen
 צְפִיחִית שְׁטְרוּדֶעַל
 חֲמִיטָה פֶּלֶאדֶעַן Torte, Fladen
 מְעֶסָה טֵייגֶעֶכֶץ
 קוֹם, גְּסִיז Molke
 כְּפֶתָה קְנִידֶעַל Knödel
 חֲבִיתָה { פֶּאֲנֶקוּכֶעַן Pfanknchen,
 עוֹגַת־מִשְׁרַת
 סְמִידֶךְ dicht
 פְּרִידֶךְ bröckelig

רֶטֶב Sauce
 כְּרֶק Suppe
 מְכַק־סֶלְקִים rote Rüben-Suppe
 מְכַק־גְּרִיסִין Graupensuppe
 מְכַק־פְּרוֹת Fruchtsuppe
 מְכַק־תְּפוּחִים Apfelsuppe
 רֶטֶב־דָּגִים Fischsauce
 צִיר Fischlacke
 קֶצִיפָה, כְּתִלִית (בִּיאֲלִיק) Kotelette.
 שְׁנִיטֶל Schnitzel
 כְּתִלִית Kotelette
 מְלִיאִים - פֶּרֶאֶקֶס, הַאֲלוּבְצֶעַם
 לְבִיבוֹת Krapfen קְרַע־פֶּלֶדֶךְ
 מוֹלִית - הַחוּמֶר, שְׁבוּ מִמֵּלֵאִים אֶת
 הַמִּלִּיאִים, הַלְבִּיבוֹת וְכוּ
 מְקָפָה קֶאֶשֶׁעַ
 הִסָּקָה קֶאֶשֶׁעַ
 פְּרֶפֶרֶת - אוֹכֵל שֶׁלִּפְנֵי הַסְּעוּדָה וְשֶׁלֹּאֲחֶר
 הַסְּעוּדָה
 קְנוּח־סְעוּדָה Dessert
 אֲמֶרִיזֶת Nudeln

Beefstacke	מִיֶּזֶן	schütter	דליל, גרוק
Zukost	לֶפֶת	roh	חי
Kompott	לְפָדִים	rauh	מְחֻקָּס
Ingber	קָדָה, ונגביל	גְּסִיפִים קניידלעך, האלקעם	
Zimmet	קֶמְמוֹן	Purée	רֶסֶק
Wurst	נְקִיֶּק	Suppenwürze	תְּבֵלִין תְּבֵלִין
Selchfleisch	בְּשָׂר טֶעֶשֶׁן	würzen	תְּבֵל
Portion	מְנָה	Torte	סֶזֶן - טארט, צוקער-לעקאך
gang	הַקְּפָה	Bisquit, Zwieback	צָנִים, נְקוּדִים
סְפִינֵית לאטקעם			תּוֹפִינִים
Pastette	פֶּשְׂטִידָא, פֶּשְׂטִידָא		פִּיסֶן - הֶמֶן-טאַש
	קוגעל	Konfiture	מְרֻקָּחַת
Gefrorenes, Ice Cream	גְּלִידָה	Sahne, Rahm	שְׂמֵנֶת סממעטענע
מְגִדָּנֹת, מְטֶעֱמִים, רֶקֶת (רקחים)		Buttermilch	מִי-חֵלֶב
Konfekt	מְרֻקָּחִים	Sauermilch	חֵלֶב הַמוּץ
Pickles	מַחְמִצִּים	Sauermilch	כּוֹחַח

ד. שלחן ועריכתו

tiefer Teller	צֶלַחַת עֲמֻקָּה	Tischtuch	מִפָּה
Untertasse	צֶלַחַת קְטַנָּה	Serviette	מִפָּה קְטַנָּה, מִפִּית
Platte (Pólmýsek)	תְּמַחוּי	d. Tisch decken	עֲרוֹךְ הַשְּׁלֶחָן
Schüssel	קַעֲרָה		סֶלֶק מִן הַשְּׁלֶחָן
Platte (Pólmýsek)	פְּלַטֶּה		נֶעַר אֶת הַמִּפָּה
Aufwarter	מְכַבְּדַת	Handtuch	מְגִבַּת
Aufwarter	מְגִישׁ		גִּב
Salzfass	בֵּית-מֶלַח, מְמֻלָּחָה	תְּקַרְבַּת, כְּבוֹד-שְׂמֻכְבָּדִים בּוֹ אֶת הָאוֹרְחִים	
Flasche	בְּקֻבּוֹק	Aufwartung Tractement	
Tiegel (Sloy)	צִנְצֻנָּה	Messer	סַבִּין
Trinkglas, Becher	כּוֹס	Kuechenmesser, Schlachtmesser	מְאַכְּלָה
Pokal, Becher	נְבִיעַ	Schlachtmesser	חֶלֶף
Porzellan	תְּרֻסִינָא, קוֹנִיא	Löffel	כֶּף
Emailgeschirr	כְּלִים שׁוֹעִים	Teelöffel, Löffelchen	כֶּפֶת, כֶּף קְטַנָּה
Nussknacker	מְפַצֵּה, מְפַצֵּה	Kochlöffel	כֶּף-שֶׁשֶׁה
knacken	פַּצַּח, פַּצַּע	Gabel	מִוֶּלֶג
Korkzieher	מְחַלֵּץ	flacher Teiler	צֶלַחַת צָבָה